

# РЕШЕНИЕ

№ 4213

гр. София, 26.06.2023 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав**, в публично заседание на 31.05.2023 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Златка Илиева**

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **8559** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 1 от ЗОДОВ .

Предявена е искова молба от В. М., лично и в качеството му на законен представител на малолетната му дъщеря В. С., срещу Главна дирекция „Гранична полиция“ при Министерство на вътрешните работи. Със същата са предявени два субективно съединени иска , от които 3000 лева – за първия ищец и 5000 лева – за втория, представляващи обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на незаконосъобразни действия на служители на ответника, извършени на 04.01.2021г. срещу 05.01.2021г. на летище [населено място]. Твърди се, че предприетите спрямо ищеца действия по изпълнение на мярка „принудително довеждане“ и задържането на него и дъщеря му в арестантско помещение при лоши битови условия от 19ч. на първия, до 10ч. на следващия ден, не са в съответствие с принципите за законност и съразмерност, установени в разпоредбите на чл.4 и чл.6 от АПК.

Навеждат се доводи, че в резултат на противоправното поведение на ответника, двамата ищци изпитали страх, притеснение, ужас от лошата хигиена в арестантското помещение. Детето било силно негативно емоционално повлияно. Дълго след това било неспокойно, с нарушен сън, плачело. Ищецът твърди, че авторитетът му на родител бил силно засегнат. Накърнени били честта и достойнството му. Счита, че описаните по-горе обстоятелства, както и последвалите негативни емоции, стрес и др.отрицателни последици, в чисто психологически аспект, обосновават фактическите основания за предявените искове. Ето защо, моли същите да бъдат

уважени. Претендира направените в производството разноски.

Ответникът – Главна дирекция „Гранична полиция“, в срока по чл.131 от ГПК оспорва исковете по основание и размер. Твърди, че същите са недоказани и неоснователни. В отговора на исковата молба заявява, че са спазени всички изисквания на Инструкция № 8121 з-813/09.07.2015 г. за реда и организацията за осъществяване на граничните проверки на граничните контролно - пропускателни пунктове. При условията на евентуалност, оспорва размера на предявените искиви претенции, като счита, че същите са завишени. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

В проведените открити съдебни заседания ищецът, чрез процесуалния си представител, поддържа предявените искиве. Ангажира гласни доказателства. Претендира сторените по делото разноски. Представя писмени бележки.

Ответникът – Главна дирекция „Гранична полиция, чрез процесуалния си представител оспорва предявените искиве по основание и размер. Поддържа представения отговор. Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, чрез представителя си, изразява становище за основателност на исковите претенции. Предоставя на съда преценката за размера на дължимото обезщетение.

При анализа на събраните в хода на съдебното производство доказателства и след като съобрази становищата на страните, съдът намира за установено следното:

Предявените искиве за обезщетение за вреди черпят правното си основание от разпоредбата на чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съгласно този текст, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като ал.2 на същия предвижда, че исковете по ал.1 се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс.

Следователно, във фактическия състав на отговорността за вреди по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ се включват следните елементи – незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, вреда от такъв административен акт, действие или бездействие и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липсата на който и да е от елементите на този фактически състав, не може да се реализира отговорността на държавата или общината по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

В случая, и двата иска се обосновават с нарушение на принципите за законност и съразмерност, установени в разпоредбите на чл.4 и чл.6 от АПК. При изпълнение на мярката „принудително довеждане“, наложена от разследващ орган при ОД на МВР В. Т..

Видно от приложеното по делото заверено копие на постановление от 13.08.2017г. по ДП ЗМ-102/2016г. по описа на ОД на МВР В. Т., по отношение на първия ищец е наложена мярка „принудително довеждане“, с цел предявяване на постановление за привличане на обвиняем, разпит и вземане на мярка за неотклонение.

Съгласно разпоредбата на чл. 27, ал. 1 от Инструкция № 8121 з-813 от 9 юли 2015 г. за реда и организацията за осъществяване на граничните проверки на граничните контролно-пропускателни пунктове /в сила към процесната дата/, граничният полицаи на първа линия осъществява минималната проверка, като приема документа за пътуване от преминаващото границата лице, при което извършва установяване самоличността му чрез идентификация, проверка валидността на документа и такава за наличието на признаци за фалшифициране или подправяне на същия. Съгласно разпоредбата на ал. 3 от Инструкцията по правило лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Европейския съюз, подлежат на минимална гранична проверка.

В настоящия случай, служителят на „Гранична полиция“ е извършил гранична проверка, в изпълнение на гореописаните разпоредби и след проверка в интегрираната информационна система „Граничен контрол S.I.S. 1 4 АГГ“ на МВР е установено, че на

Видно от приложената към преписката докладна записка от младши експерт Д. И. - командир на отделение в Граничен-контролно пропускателен пункт - Аерогара С., на 04.01.2021г., около 18:40 ч., на Граничен-контролно пропускателен пункт - Аерогара С. за влизане в страната с полет от В. ищецът М.- български гражданин, е въведен като лице, което протича по категория „Г“, със системен №[ЕИК], дата на залагане: 24.08.2017 г., основание: обвиняем по досъдебно производство, с мярка към обекта - принудително довеждане, обявен за издирване, със служба-инициатор: ОДМВР - В. Т..

От представеното по делото писмо с рег. № 8177р-31515/08.11.2022 г. от началника на Гранично полицейско управление - С., служителите на ГДПП са уведомили незабавно разследващия полицаи по досъдебното производство и са запознали ищеца със съдържанието на постановлението за принудително довеждане. С оглед на това и поради обстоятелството, че ищецът е пътувал заедно с втората ищца - малолетната му дъщеря В. С., двамата били настанени в помещение за недопуснати лица и лица, търсещи международна закрила. Горното се наложило и поради това, че служителите на Гранична полиция получили уверение по телефона, че органът, постановил принудителната мярка ще я промени в началото на следващия работен ден, както и поради категоричното несъгласие на ищеца детето да бъде предадено или временно настанено в друга компетентна институция.

Видно от съобщение с рег. № 8177р-313/05.01.2021 г., в 10.10ч. на 05.01.21г., наложената по отношение на ищеца принудителна мярка е изменена на „установяване на адрес“. На М. е връчена призовка за явяване по посоченото по –горе ДП и двамата, с дъщеря му, били пропуснати да влязат в страната.

От показанията на разпитаната свидетелка - Д. С.- близка родственица, се установява, че на 05.01.21г., когато се видяла с ищите, детето В. било силно разстроено, плачело. Плакало се, че помещението, в което пренощували с баща му, било много мръсно и студено. Ищецът споделил на свидетелката, че не им предоставили храна, наложило се да закупи сандвичи, които детето отказало да яде. Бил силно възмутен и притеснен за дъщеря си. Свидетелката сочи, че в продължение на няколко дни В. се будела нощем, била неспокойна, постоянно говорела за случая от летището. С. заявява още, че във връзка с този инцидент, детето и понастоящем посещава психолог в Ш., където живее.

Показанията на разпитаната свидетелка са логични, последователни и непротиворечиви, поради което следва да бъдат кредитирани изцяло от съда.

Съгласно разпоредбата на чл.1 от ЗОДОВ, държавата отговаря за вредите причинени на гражданите от незаконосъобразни административни актове и действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица по повод изпълнение на административна дейност, поради което основателността на исковете предполага осъществяването на следните материално-правни предпоставки в съотношение на кумулативност: срещу всеки от ищите да бъдат извършени действия или издадени административни актове, които са незаконосъобразни, ищите да са претърпяли изложените в исковата молба неимуществени вреди и между тях и незаконните действия на административния орган да е налице причинно-следствена връзка. Тези елементи от фактическия състав на иска подлежат на доказване от ищите, съобразно правилата на чл. 154 ал.1от ГПК.

В чл.4 от ЗОДОВ е предвидено, че отговорността на държавата е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени от длъжностното лице виновно. Следователно, държавата носи пълна имуществена отговорност – осигурява пълна обезвреда на претърпените вреди, пропуснатите ползи, болките и страданията, които са претърпели гражданите от незаконосъобразното поведение на държавните органи и служители, като нейната отговорност е гаранционна и обективна, поради което не е необходимо вредите да са причинени виновно от длъжностното лице.

Съдът намира за безспорно установено по делото, че на 04.01.202г. около 19ч. двамата ищци са пристигнали на Аерогара С..

Не се спори, че по отношение на първия ищец е постановено принудително довеждане, поради което същият е въведен като лице, което протича по категория „I“, със системен №[ЕИК], дата на залагане: 24.08.2017 г., основание: обвиняем по досъдебно производство, с мярка към обекта - принудително довеждане, обявен за издирване, със служба-инициатор: ОДМВР - В. Т..

При тези обстоятелства и в унисон с разпоредбата на чл. 45 от Инструкция № 8121 з-813/09.07.2015 г. за реда и организацията за осъществяване на граничните проверки на граничните контролно - пропускателни пунктове, след като при граничната

проверка служителите на ответника установили, че М. е обект в АИС, са предприели действия по изпълнение указанията в съобщението и мярката спрямо издирвания обект.

Съдът споделя становището на ответника, че в тези случаи граничните полицаи действат в условията на обвързана компетентност и при наличие на определена информация в АИС „Граничен контрол“, са длъжни да предприемат необходимите действия в изпълнение на дейностите по чл. 6. ал. 1, т. 1-3. 5-7 от ЗМВР. Междувпрочем, това обстоятелство не се оспорва и от ищците по делото.

Спорен в случая е въпросът действията, осъществени от служителите на ответника в изпълнение на наложената мярка за процесуална принуда, отговарят ли на принципите за законност и пропорционалност, установени в АПК.

Съдът намира, че по отношение на двамата ищци е осъществено фактическо задържане, без да е налице правно основание за това. И ако по отношение на първия от тях лишаването от възможността за свободно придвижване за кратък период от време е било до известна степен оправдано, с цел изпълнение на наложената принудителна мярка / стиковане на действията на служителите от „Граничен контрол с тези на ОД на МВР В. Т., осигуряване на транспорт и т.н./, то за малолетното дете същото не почива на никакво правно основание. В тази връзка, съдът споделя напълно становището на ищеца М., че служителите на ответника са били длъжни да създадат необходимата организация за изпълнение на постановлението за принудителното му довеждане, без да нарушават правата му в по-голям обем от необходимото и без да подлагат малолетното му дете на недопустими ограничения и травмиращи преживявания. Като са предприели действия по устно договаряне с разследващия полицаи и изчакване за евентуална промяна на принудителната мярка, служителите на ответника са допуснали засягане правата на ищеца в по-голяма степен от допустимото. Наличието на мярка „принудително довеждане“ по отношение на В. М., не може да легитимира и оправдае действията на полицейските служители, ограничаващи свободата му за период от близо 15 часа.

Това с още по-голяма сила се отнася към втория ищец –малолетната В., по отношение на който не са били налице никакви основания за фактическо задържане.

Съдът намира, че принципно правилно служителите на ответника, водени от най-добрия интерес на детето, регламентиран в § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на Закона за закрила на детето (ЗЗДет.), са преценили, че е по-добре за него да остане и да пренощува с баща си в помещението за недопуснати лица и лица, търсещи международна закрила, вместо да бъде задействана процедурата по чл. 37, ал. 1 от ЗЗДетето., съответно по Наредба № 1-51 от 12 март 2001 г. за условията и реда за предоставяне на полицейска закрила на детето, която в случая би била по-стресираща. Това обаче, не оправдава продължителното задържане, без законови основания за това. Още повече, че както се установи от показанията на свидетелката С., помещението, в което са били настанени ищците е било неугледно, мръсно и студено, а освен това, на последните не е била предоставена храна.

При тези обстоятелства, съдът приема, че по отношение и на двете искиви претенции е налице първата предпоставка за ангажиране на отговорността на ответника - незаконосъобразен действия на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност.

Негативните последици върху личността и психиката на лишено от право на свободно придвижване лице се подразбират. Безспорно в случая е налице упражняване на репресия спрямо първия ищец, надвишаваща по интензитет минималнонеобходимата такава за изпълнение на наложената мярка за принуда, поради което същата се явява несъразмерна. Същото с още по-голяма сила се отнася към втория ищец – детето В., по отношение на което не са били налице никакви основания за фактическо задържане.

От показанията на разпитания свидетел С. безспорно се доказват неблагоприятните психични изживявания за двамата ищци, които са продължили дни наред за малолетното дете – последица от незаконосъобразни действия служители на Гранична полиция. И в двата случая е налице причиняване на неимуществени вреди. В този случай държавата дължи обезщетение, според константната практика на ВКС, дори и когато не са ангажирани доказателства за тях, тъй като е нормално такива вреди да са търпени / В този см. Решение №247/16.06.2010 г. по гр.д.№273/2009 г. на ВКС, Трето ГО,; Решение №457/25.06.2010 г. по гр.д.№1506/2009 г. на ВКС, Четвърто ГО и др./.

Настъпилите неблагоприятни изменения безспорно са в пряка причинна връзка с упражненото спрямо двамата ищци неоправдано продължилото във времеви порядък фактическо задържане

При тези обстоятелства, съдът намира, че са налице всички предпоставки на закона за ангажиране отговорността на ответника по чл. 1 от ЗОДОВ.

Съгласно чл.52 от ЗЗД, приложим съгл. пар.1 от ЗР към ЗОДОВ, обезщетението за причинените неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието „справедливост“ като морално-етично понятие включва съотношението между деянието и възмездието, достойнството на хората и неговото възнаграждаване. Осъждането, само по себе си, има ефект на овъзмездяване, а като база за паричния еквивалент на причинената неимуществена вред служат още икономическият растеж, стандартът на живот и средонстатистическите показатели за доходите и покупателните възможности в страната към датата на деликта. Критериите за определяне на този размер по справедливост са видът и обемът на причинените неимуществени вреди, интензивността и продължителността на претърпените вреди, общовъзприетото понятие за справедливост и общото икономическо състояние на обществото /пост-е №4/1968 г. на Пленума на ВС/. Обезщетението за неимуществените вреди следва да се определи съвкупно като обзвреда за цялостните последици, като се вземат предвид конкретните обстоятелства по делото.

Съдът при определяне на обезщетението, което да репарира причинените неимуществени вреди на първия ищец, отчете характера и степента на увреждането, начина и обстоятелствата при които е получено,

продължителността и интензитета на въздействие чрез предприетите незаконосъобразни действия на ответната страна, като съобрази и че неговият размер не следва да бъде източник на обогатяване на пострадалия /така решение №532 от 24.06.2010 г. по гр.д.№1650/2009 г. на ВКС, решение №356 от 9.12.2014 г.- по гр.д.№2946/2014 г. на ВКС, решение №28 от 6.02.2018 г. по гр.д.№1639/2017 г. на ВКС и др./.

При отчитането на всички законови критерии, съобразявайки се с константната съдебна практика по сходни случаи, и конкретната фактическа обстановка, съдът приема, че за понесените от първия ищец унижение, дискомфорт, стрес, тревога за дъщеря му, справедливо обезщетение би било в размер на 500 лева.

Съдът счита, че за причинените неимуществени вреди от незаконосъобразното фактическо задържане на втория ищец –малолетната В., като съобрази и по-драстичното и дългосрочно отражение на преживения силен стрес върху крехката детска психиката, справедливото обезщетение възлиза на 2000 лева.

При определяне на тези обезщетения, съдът отчете комплексното негативно въздействие на незаконосъобразните действия на ответника по необосновано продължително задържане и материално-битовите условия, в които са престояли ищците.

Ето защо предявените искове се явяват основателни и доказани, както следва: първият иск- за сумата от 500 лева, а вторият – за сумата от 2000 лева. В останалата си част, над тези размери, до претендираните , съответно – 3000 лева и 5000 лева, същите са недоказани и като такива следва да бъдат отхвърлени.

В зависимост от основателността на главните искове е и основателността на акцесорните такива – за заплащане на лихва върху тези суми. Същата следва да бъде присъдена считано от датата на подаване на исковата молба-15.09.2022г.

Ищецът е направил своевременно искане за заплащане на направените по делото разноски – за адвокатски хонорар и държавна такса. Представен е договор за правна помощ и съдействие и платежно нареждане, от който е видно, че за осъществяването на защита е заплатено възнаграждение в размер на 2000 лева.

Съобразно разпоредбата на чл. 7 ал.2 т.2 от Наредба № 1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и цената на всеки от исковите, минималното възнаграждение общо за двете претенции възлиза на 1500 лева. Заплатеният хонорар е близък до минималния. Ето защо, съдът намира възражението за прекомерност за неоснователно.

Въз основа на изложеното, в полза на ищеца М. следва да бъде присъдено

адвокатско възнаграждение в размер на 625 лева, изчислен съобразно уважената част от исковите претенции .

На основание чл.10 ал.3 от ЗОДОВ ответникът следва да заплати на ищеца сумата заплатена за държавна такса в размер на 20 лева.

На основание чл.10 ал.4 ЗОДОВ, в тежест на ищеца следва да бъдат възложени разноски за юрисконсулт, съобразно отхвърлената част от исковете, или - 70 лева.

По компенсация, ответникът следва да заплати на ищеца М. сумата от 575 лева – разноски.

По изложените съображения Административен съд – София град

### **РЕШИ:**

**ОСЪЖДА** ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЯ“ при МВР [населено място], [улица], да заплати на В. М. М. с постоянен адрес гр.В.Т., [улица], вх.В, с ЕГН: [ЕГН], обезщетение за неимуществени вреди в размер на 500/петстотин/лева, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на завеждане на иска -15.09.2022г., като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над уважения размер от 500 лева, до предявения размер от 3 000 лева, като недоказан.

**ОСЪЖДА** ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЯ“ при МВР- [населено място], [улица] да заплати на В. С. с ЕГН: [ЕГН] , чрез законния и представител В. М. М., с постоянен адрес гр.В.Т., [улица], вх.В, с ЕГН: [ЕГН], обезщетение за неимуществени вреди в размер на 2000 /две хиляди/ лева, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на завеждане на иска -15.09.2022г., като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над уважения размер от 2000 лева, до предявения размер от 5 000 лева, като недоказан.

**ОСЪЖДА** ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЯ“ при МВР да заплати на В. М. М. с постоянен адрес гр.В.Т., [улица], вх.В, с ЕГН: [ЕГН] сумата от 575 лева /петстотин седемдесет и пет/ лева, представляваща разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от връчване препис на страните.



**СЪДИЯ:**